

ØVING 6, V2013

LØSNING:

4.6

(s.90) Oppg. 3:

To sider i et kvadrilateral $\square ABCD$ ries å være semiparallle dersom de er motstående, som f.eks. $\overline{AB}$ og $\overline{CD}$, og dessuten er slik at $\overline{AB} \cap \overline{CD} = \emptyset$ og $\overleftrightarrow{AB} \cap \overleftrightarrow{CD} = \emptyset$.

Vi skal bevise følgende:

(a) Hvis et par av motstående sider er semiparallle, så det gjelder det samme for det andre par av motstående sider.

La oss anta at $\overline{AB}$ og $\overline{CD}$ er semiparallle og samtidig at $\overline{BC}$ og $\overline{DA}$ ikke er semiparallle (RAA). Vi antar altså at $\overline{BC} \cap \overline{DA} \neq \emptyset$. (UTAG)

Vi må ha:

$$\overline{BC} \cap \overline{DA} = \{E\}$$

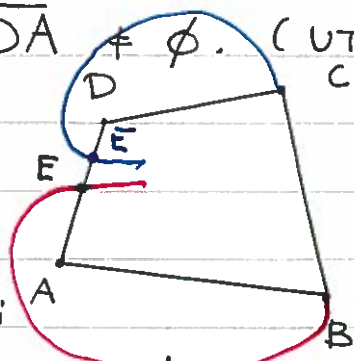
$E = A$ eller $E = D$ ville

medføre at tre hjørner i

$\square ABCD$ var kollinære - i strid med definisjonen av kvadrilateral. Altså må vi ha $A * E * D$. Videre er det

ikke mulig at $E \in \overline{BC}$ ut fra definisjonen av kvadrilateral; m.a.o.

(i) $E * B * C$ eller (ii) $B * C * E$

(i) $E * B * C$. Semiparallelliteten av $\overline{AC}$ og $\overline{CD}$ gir at $D \sim C$ (rel $\overrightarrow{AB}$)
 $E * B * C$ gir at $E \neq C$ (rel $\overrightarrow{AB}$). Altså:
 $E \neq D$ rel ($\overrightarrow{AB}$)

Siden $E \in \overline{AD}$, $E \neq A$, $E \neq D$, gir $E \sim D$ (rel $\overrightarrow{AB}$), altså en selvmotsigelse.

(ii) $B * C * E$. Dette gir $B \neq E$ (rel $\overrightarrow{DC}$). Men semiparallelliteten mellom $\overline{AB}$ og $\overline{CD}$ gir $A \sim B$ (rel $\overrightarrow{DC}$). Tilsammen gir dette $A \neq E$ (rel $\overrightarrow{DC}$)

Dette gir at $E \notin \overline{AD}$, i strid med definisjonen av $E = \overline{BC} \cap \overline{AD}$.

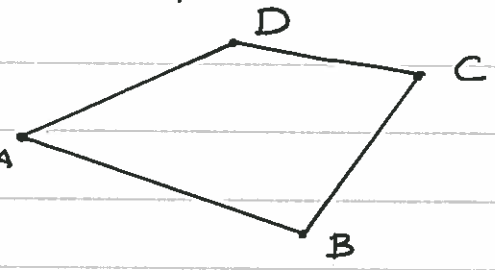
Altså: $\overline{BC}$ og $\overline{DA}$ er semiparallelle.

(b) Vi skal bevise følgende:

$\square ABCD$ er konvekst $\Leftrightarrow$ begge par av motstående sider er semiparallelle.

(Dette faktisk betyr at alle hjørner er indre punkt i motstående vinkel!)

$\Leftarrow$: C er indre punkt i $\angle BAD$ fordi $C \sim B$ (rel $\overrightarrow{AD}$)
 og $C \sim D$ (rel $\overrightarrow{AB}$),
 siden $\overline{CB}$ og $\overline{AD}$ er semiparallelle og $\overline{CD}$ og $\overline{AB}$ er semiparallelle.

Helt analogt bevises at A er indre punkt i $\angle BCA$, B er indre punkt i $\angle ADC$ og D er indre punkt i $\angle ABC$.

$\Rightarrow$: Hvis $\square ABCD$ er et konvekst

Se løsningen
 min.

kvadrilateral, må C være indre punkt i $\angle DAB$. D.v.s. at $C \sim D$ (rel $\overrightarrow{AB}$) og $C \sim B$ (rel $\overrightarrow{AD}$). Altså $\overline{AB}$ og $\overline{CD}$ semiparallell og $\overline{CB}$ og $\overline{AD}$ semiparallell.

Oppg. 5:

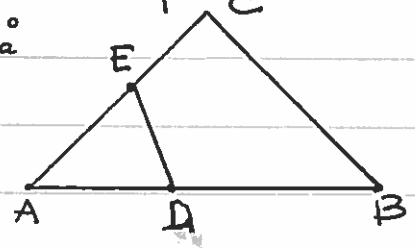
Vi skal bevise:

TEOREM 4.6.7

Hvis $\triangle ABC$ er en trekant, $A * D * B$ og $A * E * C$, så er $\square BCED$ et konvext kvadrilateral.

BEVIS:

Ut fra Oppg. 3 (a) og (b) er det nok å bevise at hvert par av motstående sider er semiparallell (Implisitt følger det da også at motstående sider ikke har felles punkter.)

(i) $\overline{DE} \cap \overline{BC} = \emptyset$ siden

$E \sim A$ (rel $\overrightarrow{BC}$) og $D \sim A$ (rel $\overrightarrow{BC}$)

$\Rightarrow E \sim D$ (rel $\overrightarrow{BC}$)

(ii) $\overline{DE} \cap \overline{BC} = \emptyset$ siden $B \neq A$ (rel $\overrightarrow{DE}$) og

$C \neq A$ (rel $\overrightarrow{DE}$) $\Rightarrow B \sim C$ (rel $\overrightarrow{DE}$)

(iii) $\overline{CE} \cap \overline{BD} = \emptyset$ siden $\overline{BD} \cap \overline{CE} = \{A\}$ og $A \notin \overline{CE}$

siden $A * E * C$.

(iv) $\overline{CE} \cap \overline{BD} = \emptyset$ siden $\overline{BD} \cap \overline{CE} = \{A\}$ og $A \notin \overline{BD}$

siden $A * B * D$.

Oppg. 7:

Vi skal bevise:

KOROLLAR 4.6.9:

- (i) Hvis $\square ABCD$ og $\square ACBD$ begge er kvadrilateraler, så er $\square ABCD$ ikke konvekt.
- (ii) Hvis $\square ABCD$ er et ikke-konvekt kvadrilateral, så er $\square ACBD$ et kvadrilateral.

Vi har tidligere bevist:

TEOREM 4.6.8:

Et kvadrilateral er konvekt hvis og bare hvis diagonalene $\overline{AC}$ og $\overline{BD}$ skjærer hverandre i et indre punkt.

BEVIS FOR KOROLLAR 4.6.9:

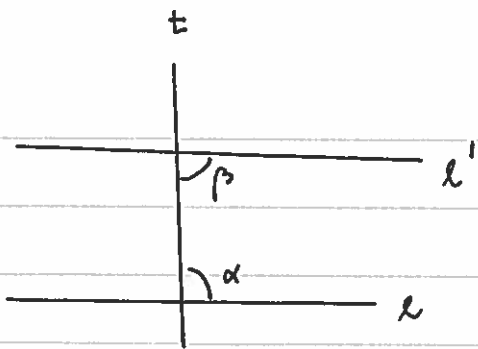
- (i) Dersom $\square ABCD$ var konvekt, vil $\overline{AC}$ og $\overline{BD}$ skjære hverandre i et indre punkt. Men da er $\square ACBD$ ikke et kvadrilateral ut fra definisjonen.
- (ii) Anta at $\square ABCD$ er et ikke-konvekt kvadrilateral, må $\overline{AC} \cap \overline{BD} = \emptyset$. Siden $\overline{AD} \cap \overline{BC} = \emptyset$ ut fra definisjonen av kvadrilateral, har alle segmentene $\overline{AC}, \overline{CB}, \overline{BD}, \overline{DA}$ høyst endepunkter felles. Altså er $\square ACBD$ et kvadrilateral.

4.7(s.97) Oppg 1:

Vi skal bevise 2. del av Teorem 4.72:

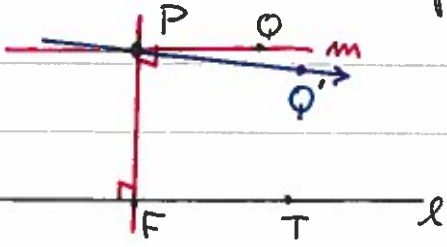
$$E \vee \Rightarrow E \wedge P$$

Vi antar altså at $E \vee$ holder:

$\alpha + \beta < 180^\circ$
 $\Downarrow$

l og l' skjærer hverandre på samme side av t som α og β .

La l være en linje og P et punkt s.a. $P \in l$. Vi skal bevise at det

finnes eksakt en linje m s.a. $P \in m$ og $l \parallel m$. Ved "Dobbel-perpendikular-konstruksjonen" (s. 84) finner vi en linje m s.a.

$P \in m$ og $m \parallel l$. Vi må bevise at det ikke finnes mer enn en slik parallell.

Enhver annen linje m' gjennom P må danne en vinkel $\angle FPQ'$ som ikke er rett.

Vi kan UTAG anta at $\mu(\angle FPQ') < 90^\circ$.

Men da er

$\mu(\angle TFP) + \mu(\angle FPQ') < 180^\circ$

Altså må m' skjære l .

Oppg. 2:

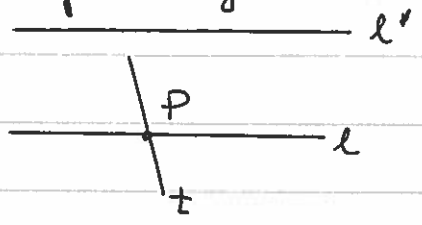
Vi skal bevise:

EPP
 $\Updownarrow$

Hvis l og l' er parallelle og $t \neq l$ s.a. t skjærer l , da vil t også skjære l'

$\Downarrow$:

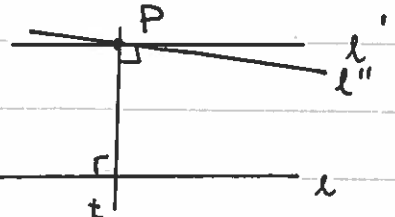
Siden t skjærer l et et punkt P ville t være en

en parallell til l gjennom P dersom den ikke skar l . Men i følge EPP måtte da $t = l$, i strid med antagelsen.

↑:

La P være et punkt og l en linje s.a. $P \notin l$. Hvis l' er linjen gjennom P som framkommer ved dobbelperpendikular-konstruksjonen og l'' er en annen linje gjennom P , er $l' \parallel l$.

Ut fra vår antagelse må da l'' skjære l . Altså er l' den eneste linje som går gjennom P og er s.a. $l' \parallel l$. Altså holder EPP.

Oppg. 3:

Vi skal bevise:

EPP

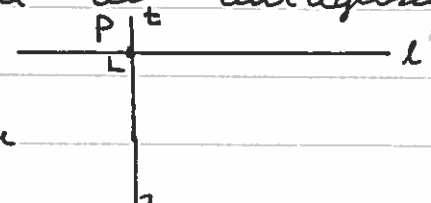

Hvis $l \parallel l'$ og t er en transversal s.a. $t \perp l$, da må også $t \perp l'$

↓:

Anta at EPP gjelder og at $l \parallel l'$ og t er en transversal s.a. $t \perp l$.

At t skjærer l' følger av antagelsen (eller av forrige oppgave.) Ut

fra EPP må da l' falle

sammen med linjen

gjennom P som framkommer ved dobbel-

perpendikular-konstruksjon og t er linjen som inngår i denne konstruksjonen siden $t \perp l$. Altså må $t \perp l'$.

↑:

La l være en linje og P et punkt s.a. $P \notin l$. Hvis $l \parallel l'$ og $P \in l'$, må det bewis at l' er entydig bestemt.

Hvis t er en transversal gjennom P

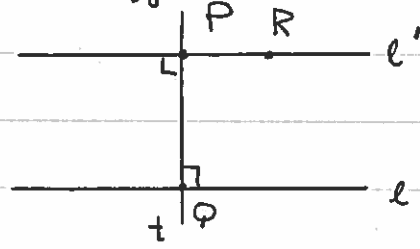
s.a. $t \perp l$, må $t \perp l'$.

Altså er skælen $\overleftrightarrow{PR} \perp \overleftrightarrow{PQ}$

Dette betyr at $\overleftrightarrow{PR} = l'$

er den eneste linjen

gjennom P s.a. $l' \parallel l$ ut fra entydigheten i gradskivepostulatet.

Oppg. 4:

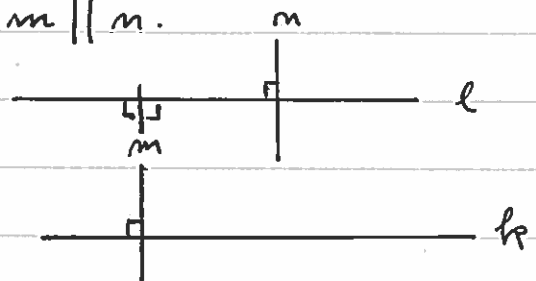
Vi skal bevise:

EPP

Hvis l, m, n og k er linjer s.a.

$l \parallel k$, $m \perp k$ og $n \perp l$, så vil enten $m = n$ eller $m \parallel n$.

↓: Vi antar at EPP

gjelder. Vi antar at

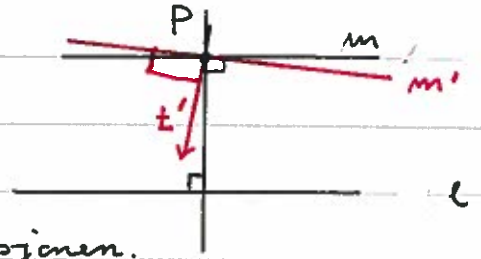
$m \neq n$. Ut fra det vi har

vist foran, må også $m \perp l$. (Oppg. 3)

siden EPP holder. Ut fra AIVT følger

det da at $m \parallel n$.

↑: La l være linje,
 $P \notin l$ og m linjen gjennom
 P som framkommer ved
 dobbel-perpendikular-konstruksjonen.

La m' være en linje gjennom P
 s.a. $m' \parallel l$. Vi må bevise at $m' = m$.
 En normal til m' , t' , gjennom P må
 i følge vår antagelse være s.a. $t' = t$
 eller $t' \parallel t$. Det siste er uteløst siden
 $P \in t$ og $P \in t'$. Altså må $t' = t$. Derfor
 må $m = m'$ p.g.a. entydigheten av
 normalen til t i punktet P .

Oppg. 5:

Vi skal bevise at:

EPP

Hvis $l \parallel m$ og $m \parallel n$, er enten
 $l = n$ eller $l \parallel n$.

↓: Anta at $l \parallel m$ og $m \parallel n$ og
 at $l \cap n = \{P\}$. Da vil l og n
 være to parallelle til m gjennom P ,
 i strid med EPP. Altså må enten
 $l = n$ eller $l \parallel n$.

↑: La l være vilkårlig linje og
 P et punkt s.a. $P \notin l$. La m og m'
 være parallelle til l gjennom P .
 Altså vil $m \parallel l$ og $l \parallel m'$. Ut fra

antagelsen må da enten $m \parallel m'$ eller $m = m'$. Siden $P \in m \cap m'$ er $m \parallel m'$ umulig. Altså må $m = m'$. Altså gjelder EPP.

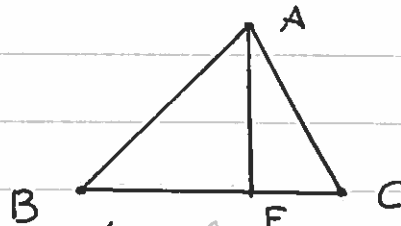
4.8

(s103) Oppgave 1:

Vi skal bevise følgende:

TEOREM 4.8.2 (del 1):Hvis $\triangle ABC$ er en trekant og $B * E * C$, da gjelder:

$$\delta(\triangle ABC) = \delta(\triangle ABE) + \delta(\triangle ECA).$$

Vi har fra lemma 4.5.2 at:

$$\sigma(\triangle ABC) = \sigma(\triangle ABE) + \sigma(\triangle ECA) - 180^\circ$$

$$\delta(\triangle ABC) = 180^\circ - \sigma(\triangle ABC) = 180^\circ$$

$$- (\sigma(\triangle ABE) + \sigma(\triangle ECA) - 180^\circ)$$

$$= (-180^\circ - \sigma(\triangle ABE)) + (180^\circ - \sigma(\triangle ECA))$$

$$= \underline{\delta(\triangle ABE) + \delta(\triangle ECA)}$$

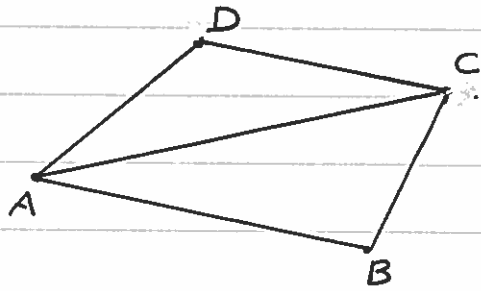
Oppgave 2:

Vi skal bevise:

TEOREM 4.8.2 (del 2):Hvis $\square ABCD$ er et konvekt kvadrilateral, så gjelder:

$$\delta(\square ABCD) = \delta(\triangle ABC) + \delta(\triangle ACD)$$

Vi har
 $\delta(\square ABCD) = 360^\circ$
 $-\sigma(\square ABCD)$

Videre har vi:

$$\begin{aligned}\sigma(\square ABCD) &= \mu(\angle DAB)^* + \mu(\angle ABC) + \mu(\angle BCD)^* \\ &+ \mu(\angle CDA) = \mu(\angle DAC) + \mu(\angle CBA) + \mu(\angle ABC) \\ &+ \mu(\angle BCA) + \mu(\angle ACD) + \mu(\angle CDA) \\ &= \sigma(\triangle ABC) + \sigma(\triangle ACD)\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\delta(\square ABCD) &= 360 - \sigma(\square ABCD) \\ &= 180^\circ - \sigma(\triangle ABC) + 180^\circ - \sigma(\triangle ACD) \\ &= \delta(\triangle ABC) + \delta(\triangle ACD)\end{aligned}$$

(5.104) Oppgave 4:

Vi skal bevise følgende:

Hvis $\overline{AB}$ er den lengste side i $\triangle ABC$, vil fotpunktet F for perpendicularen fra C på $\overleftrightarrow{AB}$ være s.a. $F \in \overline{AB}$. Må vi ha:
 $A * F * B$?

BEVIS:

Ut fra Scalene-ulikheten
 (Teorem 4.3.1) må

$\angle ACB$ være den

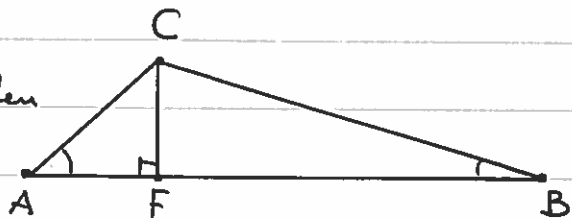
største av de tre vinklene. Altså

må $\mu(\angle CAB)$ og $\mu(\angle ABC)$ være spisse.

Konklusjonen følger da fra lemma 4.8.6

Hvis $F = A$ eller $F = B$ var trekanten

rettvinklet og da vil ikke $\overline{AB}$ være
 den lengste siden.

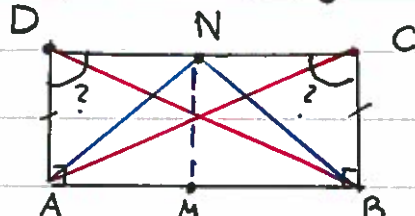

Oppgave 5:

Vi skal bevise Teorem 4.8.10:

Et Saccheri - kvadrilateral har følgende egenskaper:

1. Diagonalene $\overline{AC}$ og $\overline{BD}$ er kongruente.

Siden $\overline{AD} \cong \overline{BC}$, $\overline{AB} \cong \overline{DC}$ og $\angle BAD \cong \angle ABC$, følger det ved SAS at

$$\triangle BAD \cong \triangle ABC$$

Spesielt er da $\overline{BD} \cong \overline{AC}$.

2. Topprinklene $\angle BCD$ og $\angle ADC$ er kongruente.

Vi har nå at

$$\triangle ADC \cong \triangle BCD$$

ut fra SSS siden:

$$\overline{AD} \cong \overline{BC}, \overline{AC} \cong \overline{BD} \text{ (fra (1)) og } \overline{DC} \cong \overline{CD}.$$

Da er spesielt:

$$\angle ADC \cong \angle BCD.$$

3. Segmentet som forbinde midtpunktet M av $\overline{AB}$ med midtpunktet N av $\overline{CD}$ er $\perp$ til både $\overline{AB}$ og $\overline{CD}$.

Vi beviser først at $\overline{AN} \cong \overline{BN}$. Siden $\overline{AD} \cong \overline{BC}$, $\overline{DN} \cong \overline{CN}$ og $\angle ADN \cong \angle BCN$ (fra (2)) får vi ved SAS at:

$$\triangle ADN \cong \triangle BCN.$$

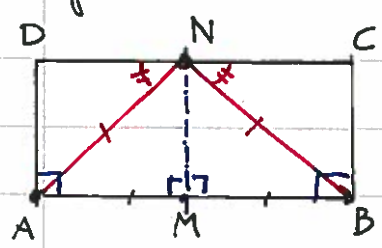
Spesielt har vi da: $\overline{AN} \cong \overline{BN}$ og

(∇) $\angle BNC \cong \angle AND$

Av dette får vi spesielt at

(∇∇) $\angle AMN \cong \angle BMN$.

Siden disse vinklene utgjør et lineært par, må de være rette. Altså:

$\overrightarrow{MN} \perp \overrightarrow{AB}$. Vi har dessuten fra (∇∇) at $\overline{AN} \cong \overline{BN}$. Vi påstår så at:

$\triangle MNA \cong \triangle MNB$

Dette følger ved SSS siden også $\overline{AM} \cong \overline{BM}$ og $\overline{MN} \cong \overline{MN}$. Spesielt har vi da: $\angle MNA \cong \angle MNB$.

Siden $B \sim C$ (rel $\overrightarrow{MN}$) og $C \sim N$ (rel $\overrightarrow{AB}$) er B et indre punkt i $\angle MNC$.

Da har vi:

$\mu(\angle MNC) = \mu(\angle MNB) + \mu(\angle BNC)$

Siden A er et indre punkt i $\angle MND$ får vi på tilsvarende måte:

$\mu(\angle MND) = \mu(\angle MNA) + \mu(\angle AND)$

Ut fra (∇) og (∇∇) får vi da at:

$\angle MNC \cong \angle MND$

Men disse vinklene utgjør også et lineært par og må derfor være rette.

Altså: $\overrightarrow{MN} \perp \overrightarrow{CD}$.

4. $\square ABCD$ er et parallelogram.

$\overrightarrow{AB} \parallel \overrightarrow{CD}$ siden disse linjene har fellesnormalen $\overrightarrow{MN}$ (AIVT!) $\overrightarrow{BC} \parallel \overrightarrow{DA}$ siden disse har fellesnormalen $\overrightarrow{AB}$ (AIVT)

5. $\square ABCD$ er et konvekst kvadrilateral.

Følger direkte fra Teorem 4.6.6 og 4 ovenfor.

6. Toppvinklene $\angle BCD$ og $\angle ADC$ er begge spisse eller begge rette.

Dette følger av 1 ovenfor og det faktum at $\sigma(\square ABCD) \leq 360^\circ$ når $\square ABCD$ er et konvekst kvadrilateral. (Teorem 4.6.4)

Oppgave 6:

Vi skal bevise følgende:

Hvis l og m er to distinkte linjer og det finnes to punkter

P og Q på m s.a. $d(P, l) = d(Q, l)$, da vil enten l og m skjære hverandre i midtpunktet av $\overline{PQ}$ eller $m \parallel l$.

BEVIS:

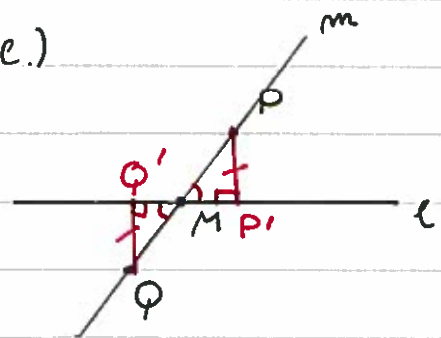
(i) Anta først at $P \neq Q$ (ul l).

Da vil $\overline{PQ} \cap l \neq \emptyset$. Vi

setter $\overline{PQ} \cap l = M$. Vi

påstår da at:

$$\triangle PP'M \cong \triangle QQ'M$$

Dette følger med AAS fordi $\angle QMQ'$ og $\angle PMP'$ er toppvinkler, $\angle MP'P$ og $\angle MQ'Q$ er rette og $d(P, l) = PP' = QQ' = d(Q, l)$.

Altså er $\overline{PM} \cong \overline{QM}$.

(ii) Hvis $P \sim Q$ (ul l) får vi

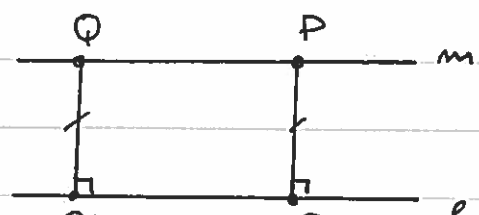
följande situation:

$\square QPP'Q'$ blir

ett Saccheri -
kvadrilateral

när P' är fotpunktet Q' för normalen
från P på l och Q' är fotpunktet
för normalen från Q på l . Da

vet vi från föregående uppgift att m
 $= PQ$ är parallell med l .

Uppgave 10:

Vi skal bevise:

TEOREM 4.8.12 (Aristoteles' teorem):

La A, B, C være tre ikke-kolineære
punkter s.a. $\angle BAC$ er spiss og la

P og Q være s.a. $P, Q \in \overrightarrow{AB}$ og s.a.

$A * P * Q$. Vis at da må $d(P, \overrightarrow{AC})$
 $< d(Q, \overrightarrow{AC})$. Videre skal det bevises

at for hver tall $d_0 > 0$ finnes
dit et punkt $R \in \overrightarrow{AB}$ s.a. $d(R, \overrightarrow{AC}) > d_0$.

BEVIS:

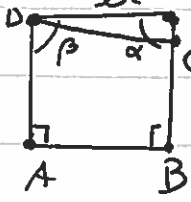
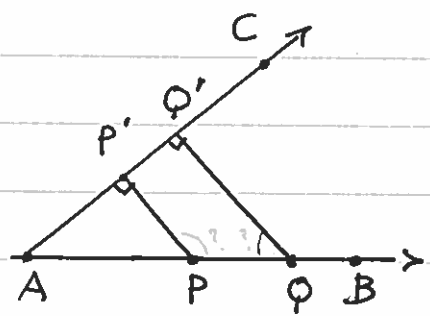
Vi observerer først at:

$\angle P'PQ$ er stump ved
YVT siden $\angle APP'$ er rett.

$\angle PQQ'$ er spiss siden

$\angle QQ'$ er rett. Vi

skal $\square PP'Q'Q$ bevise at hvis $\alpha > \beta$, så
vil $AD > BC$. Anta $AD \leq BC$.

Vi avsetter da et punkt C' slik at $BC' = AD$ og $B * C' * C$. Da blir

$\square ABC'D$ et Saccheri-kvadrilateral og dermed har vi at

$$(*) \quad \angle ADC' \cong \angle BC'D$$

Da blir:

$$\beta = \mu(\angle ADC) > \mu(\angle ADC') \stackrel{(*)}{=} \mu(\angle BC'D) \stackrel{(vvt)}{=} \mu(\angle BCD) = \alpha,$$

i tråd med antagelsen $\alpha > \beta$.

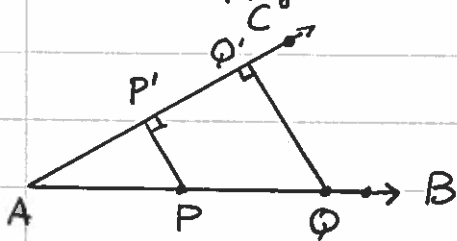
Hvis $AD = BC$, er $\square ABCD$ et Saccheri-kvadrilateral og da har vi levert at $\alpha = \beta$. Altså har vi:

$$\alpha > \beta \Rightarrow AD < BC$$

Altså: $QQ' > PP'$, eller ekvivalent:

$$d(Q, \vec{AC}) > d(P, \vec{AC})$$

Fra oppg. 9, s. 104, har vi:

$$A * P * Q \text{ og } AP = PQ$$

$$\Downarrow$$

$$d(Q, \vec{AC}) \geq 2d(P, \vec{AC})$$

Gjentaes denne prosessen

n ganger s.a. $PQ_n = 2 \cdot AP_{n-1}$ og $P * Q_{n-1} * Q$,

vil $d(Q_n, \vec{AC}) \geq 2d(Q_{n-1}, \vec{AC})$. Dette gir

$$d(Q_n, \vec{AC}) \geq 2^n d(P, \vec{AC})$$

dersom vi setter $Q_1 = Q$. Siden

$d(P, \vec{AC}) > 0$ følger det fra Aristoteles' prinsipp for reelle tall at for $\forall n \in \mathbb{N}$, stor nok

får vi $2^n d(P, \vec{AC}) > d_0$. Velg vi

$R = Q_n$ for en slike n , har vi da:

$$d(R, \vec{AC}) > d_0.$$

Oppg. 4.6.3 b)

Ønsker å vise at $\square ABCD$ er konveks hvis og bare hvis begge par av motstående sider er semi-parallele.

i) Anta $\square ABCD$ er konveks. Det betyr at et hvert hjørne ligger i det indre av vinklen dannet av de tre andre hjørnene.

Det vil si at C er i det indre av $\sphericalangle DAB$, og D er i det indre av $\sphericalangle ABC$. Dermed må C og D ligge i samme halvplanet begrenset av $\overleftrightarrow{AB}$. Da er

$\overline{CD} \cap \overleftrightarrow{AB} = \emptyset$. Analogt følger for punktene A og B at $\overline{AB} \cap \overleftrightarrow{CD} = \emptyset$. Dermed er sidene $\overline{CD}$ og $\overline{AB}$ semi-parallele. Da følger det av første del av oppgaven at også sidene $\overline{AD}$ og $\overline{BC}$ er semiparallele.

ii) Anta at begge par av motstående sider er semiparallele. Anta, for motstrid, at $\square ABCD$ er konveks.

Vi kan utag anta at D ikke ligger i det indre av $\sphericalangle ABC$. Da følger det av Definisjon 3.3.7 at D ikke ligger i snittet av halvplanene begrenset av $\overleftrightarrow{AB}$ og $\overleftrightarrow{BC}$.

Det betyr at A og D må ligge i motsatte halvplaner begrenset av $\overleftrightarrow{BC}$ ELLER C og D ligger i motsatte halvplaner begrenset av $\overleftrightarrow{AB}$.

Det vil si at enten $\overline{AD} \cap \overleftrightarrow{BC} \neq \emptyset$ ELLER $\overline{CD} \cap \overleftrightarrow{AB} \neq \emptyset$, hvilket i begge tilfelle er i motstrid med semiparallelliteten.

Oppg. 4.7.2

EPP: For enhver linje l og ethvert punkt P , det ikke ligger på l , finnes kun en linje m gjennom P slik at m er parallell til l .

①: La l, l' og t være linjer slik at l er parallell til l' , t forskjellig fra l og t skjærer l , så skjærer t også l' .

○
Bævis: EPP $\Rightarrow$ ①: Vi betrakter nå tre linjer l, l' og t slik at l er parallell med l' , t forskjellig fra l og t skjærer l , vi kaller dette punktet P .
Vi antar for motstrid at t ikke skjærer l' , men da må t og l' være parallelle.
Dermed har vi nå to linjer t og l gjennom P , som begge er parallelle med l' , dette er i motstrid med EPP og vi må derfor forkaste antagelsen at t ikke skjærer l' , og dermed skjærer t også l' .

① $\Rightarrow$ EPP: Vi betrakter en linje l og et punkt P , det ikke ligger på l . For motstrid antar vi nå at det finnes ^{forskjellige} to linjer t og l' gjennom P parallelle med l . Fra ① følger det da, at da må enten t eller l' skjærer l eller t være lik l' . Dermed er enhver linje gjennom P parallell med l entydig bestemt.